

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ 10 ” вересня 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020701 *Дизайн*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*молодий спеціаліст*»)

Київ – 2014 рік

Робоча програма дисципліни «Рисунок» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020701 Дизайн.
„27” серпня, 2014 року - 30 с.

Розробники: Є.В. Садовий, М.П. Вовченко викладачі циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні викладачів циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від. “28” серпня 2014 року № 1

Завідувач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
М. І. Ладоненко _____

(підпис)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи _____

(С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи _____

(З.Л. Гейхман)

Схвалено методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020701 Дизайн.

Протокол від “5” вересня 2014 року № 1

“ 5 ” вересня 2014 року Голова _____ (М.В. Братко)

(підпис)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	9
5. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок».....	10
6. Теми практичних занять.....	11
7. Самостійна робота.....	11
8. Індивідуальні завдання.....	12
9. Методи навчання.....	13
10.Методичне забезпечення курсу.....	13
11.Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	14
12.Методи контролю.....	15
13.Розподіл балів, які отримують студенти.....	16
14.Рекомендована література	
Базова.....	18
Допоміжна.....	19
15.Інформаційні ресурси.....	19

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Рисунок» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, що розроблено цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва та дизайну на основі освітньо-професійної програми підготовки відповідно до навчального плану денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, що повинен опанувати молодший спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики. Також дана програма визначає алгоритм засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Рисунок», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Дисципліна «Рисунок» є профільюючим спеціальним предметом освітньо-професійної підготовки для навчальних закладів України, що готують фахівців за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво». Зміст навчання мистецтва рисунка забезпечується освітньо-професійною програмою та положеннями освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки молодшого спеціаліста за спеціальністю 5.02020701 «Дизайн».

Структура змісту включає основні положення навчання рисунка, теоретичний та практичний матеріал.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- теоретичну підготовку з основ рисунку;
- практичну роботу (навчальні завдання, етюди, замальовки, та творчі роботи);
- навчально-творчу діяльність в період виконання самостійних робіт;
- самостійну роботу студентів, шляхом виконання творчих робіт.

Пріоритетним у навчанні рисунку є творчий підхід педагога, зумовлений художнім методом та методично обґрунтований.

Головні вимоги, які висуваються до робіт – це правдиве відображення предметів реальної дійсності. Вони мають бути виконані на високому професійному рівні.

Отже, в процесі навчання викладач повинен зосередити увагу студентів на вирішенні завдань програми і сформулювати у них професійний рівень майбутнього фахівця.

Після завершення курсу навчання випускник (молодший спеціаліст) повинен:

- володіти знаннями та практичними навичками з предмета “Рисунку” та творчим методом втілення задуму в художньо-образну структуру композиції;
- орієнтуватись в теоретичних і методичних питаннях наочності і навчання, знати і володіти цими важливими засобами, які сприяють засвоєнню та закріпленню навчального матеріалу;
- володіти методикою виконання рисунку, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу.

Зміст програми передбачає методичне забезпечення процесу навчання рисунку, практичного опанування художньо-образної системи відображення предметних форм та явищ реального світу.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 2	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна	
	Спеціальність 5.02020701 Дизайн		
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		1-й	
Загальна кількість годин -72		Семестр	
		1	2
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 2		Лекції	
		2 год.	2 год.
		Практичні	
	12 год.	12 год.	
	Модульний контроль		
	2 год.	2 год.	
Індивідуальні заняття			
4 год.	4 год.		
Самостійна робота			
16 год.	1 6 год.		
Вид контролю:			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності для самостійного творчого вирішення графічних дизайн-проектів.

Завдання курсу:

- навчити студента професійного рисунка в зображенні предметів навколишнього середовища, рослинного та тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни «Рисунок», особливостей його художньої мови;
- навчити практичних навичок роботи різними графічними матеріалами;
- вчити застосовувати здобуті знання та навички в галузях графічного дизайну та у вирішенні творчих завдань з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей студентів.

Програма передбачає послідовне вивчення основ рисунку шляхом виконання різних завдань з натури, починаючи з простих предметів і закінчуючи студіюванням гіпсової анатомічної фігури Гудона, що є важливою ланкою в опануванні всього курсу. Вивчення натури в процесі виконання начерків має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображувальної мови: композиції, закономірностей перспективи, конструктивної побудови, тональних відносин, техніки малюнку. Вся система навчання рисунка повинна сприяти розвитку образного та абстрактного мислення студентів, вихованню творчого професіонала.

Указані в програмі навчально-практичні завдання необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивчення кожної теми. При цьому важливо зберігати дидактичні засади навчання. Практичні завдання потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури та короткочасних начерків. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Під час аудиторної та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички необхідні для подальшої професійної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- навчитися правильно бачити об'ємну форму предмета та вміти її логічно та послідовно зображати на площині аркуша;
- навчитися аналізувати зовнішні риси предметів порівняно до їх внутрішньої побудови;
- тренувати трьохмірне бачення предметів та бачити приховану геометричну конструкцію, що значно полегшує розуміння структурної та конструктивної суті предметів;
- володіти та використовувати різні техніки та матеріали в рисунку;
- знати основи законів світлотіні;
- чітко розуміти основи композиції, перспективи та пропорції;
- конструктивно-структурно зображувати предмети на площині паперу.

3. Програма навчальної дисципліни

1 Семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИСУНКА. ЗОБРАЖЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ТІЛ У ПЕРСПЕКТИВІ. КОНСТРУКТИВНИЙ РИСУНОК ГРУПИ ПРЕДМЕТІВ. ПРОПОРЦІЇ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

ЛЕКЦІЯ 1.

ФОРМА, ОБ'ЄМ, КОНСТРУКЦІЯ В РИСУНКУ ТА ЇХ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ, ЗАКОНИ СВІТЛОТІНІ. ОСНОВИ ПЕРСПЕКТИВИ. КОМПОЗИЦІЯ. ОСНОВИ КОНСТРУКТИВНО-СТРУКТУРНОЇ ПОБУДОВИ ОБ'ЄМНИХ ГЕОМЕТРИЧНИХ ТІЛ

Тема 1: Конструктивно-структурний рисунок куба.

Тема 2: Конструктивно-структурний рисунок тіл обертання у перспективі.

ЛЕКЦІЯ 2.

ОСНОВИ КОНСТРУКТИВНО-АНАЛІТИЧНОГО РИСУНКА. ЗНАЧЕННЯ ТОНАЛЬНО-ПРОПОРЦІЙНИХ СПІВВІДНОШЕНЬ В РИСУНКУ

Тема 3: Конструктивно-структурна побудова групи предметів домашнього вжитку.

2 Семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЗАКОНИ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСНО ЛІНІЇ ГОРИЗОНТУ

ЛЕКЦІЯ 1.

ОСНОВИ ПЕРСПЕКТИВИ. ЗАКОНИ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСНО ЛІНІЇ ГОРИЗОНТУ

Тема 4: Конструктивно-структурна побудова групи предметів нижче лінії горизонту.

Тема 5: Конструктивно-структурна побудова групи предметів вище лінії горизонту.

Тема 6: Конструктивно-структурний рисунок кутового інтер'єру.

**4. Структура навчальної дисципліни
1 Семестр**

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль І. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИСУНКА. ЗОБРАЖЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ТІЛ У ПЕРСПЕКТИВІ. КОНСТРУКТИВНИЙ РИСУНОК ГРУПИ ПРЕДМЕТІВ. ПРОПОРЦІЙ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ									
1.	Форма, об'єм, конструкція в рисунку та їх засоби вираження, закони світлотіні. Основи перспективи. Композиція. Основи конструктивно-структурної побудови об'ємних геометричних тіл.		1	1					
2.	Конструктивно-структурний рисунок куба.		3		2		1	2	
3.	Конструктивно-структурний рисунок тіл обертання.		5		4		1	6	
4.	Основи конструктивно-аналітичного рисунка. Значення тонально-пропорційних співвідношень в рисунку.		1	1					
5.	Конструктивно-структурна побудова групи предметів домашнього вжитку.		8		6		2	8	
6.	Підсумковий модульний контроль.		2						2
Разом		36	20	2	12		4	16	2
Разом за навчальним планом		36	20	2	12		4	16	2

2 Семестр

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль 2. ЗАКОНИ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСНО ЛІНІЇ ГОРИЗОНТУ.									
1.	Основи перспективи. Закони перспективи відносно лінії горизонту.		2	2					
2.	Конструктивно-структурна побудова групи предметів нижче лінії горизонту.		4		3		1	5	
3.	Конструктивно-структурна побудова групи предметів вище лінії горизонту.		4		3		1	5	
4.	Конструктивно-структурний рисунок кутового інтер'єру.		8		6		2	6	
5.	Підсумковий модульний контроль.		2						2
Разом		36	20	2	12		4	16	2
Разом за навчальним планом		36	20	2	12		4	16	2

5. Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» на I семестр

Разом: 36 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 16 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II						
Назва модуля	НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИСУНКА. ЗОБРАЖЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ТІЛ У ПЕРСПЕКТИВІ						КОНСТРУКТИВНИЙ РИСУНОК ГРУПИ ПРЕДМЕТІВ. ПРОПОРЦІ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ.						
Лекції	1		2		3		4						
Дати													
Теми лекцій	Форма, об'єм, конструкція в рисунок та їх засоби вираження. Основи перспективи. Композиція. Основи конструктивно- структурної побудови куба в		Основи конструктивно- аналітичного рисунка. Значення тонально-пропорційних співвідношень в рисунку.										
Теми практичних завдань	Конструктивно- структурний рисунок куба. (10 балів)			Конструктивно-структурний рисунок тіл обертання у перспективі. (10 балів)		Конструктивно-структурна побудова групи предметів домашнього вжитку. (10 балів)							
Самостійна робота	Тональна розтяжка. Начерки простих паралелепіпедів та кубічних форм побуту в різних перспективних положеннях. (5 балів)			Начерки простих тіл обертання у побуті. Робота над світлотіньовою передачею об'єму. (5 балів)		Конструктивні начерки різних предметів домашнього вжитку. (5 балів)							
ІНДЗ	Практична робота з теоретичним матеріалом.												
Підсумковий модульний контроль	25 балів												

Навчально-методична карта дисципліни «Рисунок» на II семестр

Разом: 36 год., лекції –2 год., практичні заняття –12год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 16 год., підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I												
Назва модуля	ЗАКОНИ ПЕРСПЕКТИВИ ВІДНОСНО ЛІНІЇ ГОРИЗОНТУ.												
Лекції	1												
Дати													
Теми лекцій	Основи перспективи. Закони перспективи												
Теми практичних завдань	Конструктивно-структурна побудова групи предметів нижче лінії горизонту. (10 балів)				Конструктивно-структурна побудова групи предметів вище лінії горизонту. (10 балів)				Конструктивно-структурний рисунок кутового інтер'єру. (10 балів)				
Самостійна робота	Закони світлотіні. Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми при штучному освітленні. (5 балів)		Закони світлотіні. Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми при природньому освітленні. (5 балів)		Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми нижче лінії горизонту в контражурі. (5 балів)		Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми набагато нижче лінії горизонту при штучному освітленні. (5 балів)		Постановка в інтер'єрі предметів комбінованої форми нижче лінії горизонту при штучному освітленні. (5 балів)			Постановка в інтер'єрі предметів комбінованої форми вище лінії горизонту при штучному освітленні. (5 балів)	
ІНДЗ	Науково-теоретичне дослідження просторового мистецтва..												
Підсумковий модульний контроль	25 балів												

6. Теми практичних занять 1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конструктивно-структурний рисунок куба.	2
2	Конструктивно-структурний рисунок тіл обертання.	4
3	Конструктивно-структурна побудова групи предметів домашнього вжитку.	6
Разом		12

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конструктивно-структурна побудова групи предметів нижче лінії горизонту.	3
2	Конструктивно-структурна побудова групи предметів вище лінії горизонту.	3
3	Конструктивно-структурний рисунок кутового інтер'єру.	6
Разом		12

7. Самостійна робота

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Тональна розтяжка. Начерки простих паралелепіпедів та кубічних форм побуту в різних перспективних положеннях	5	5
2	Начерки простих тіл обертання у побуті. Робота над світлотіньовою передачею об'єму.	5	5
3	Конструктивні начерки різних предметів домашнього вжитку.	6	5
Разом		16	15

2 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Закони світлотіні. Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми при штучному освітленні.	2	5
2	Закони світлотіні. Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми при природньому освітленні	3	5
3	Закони світлотіні. Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми при природньому освітленні.	2	5
4	Постановка з декількох простих предметів комбінованої форми набагато нижче лінії горизонту при штучному освітленні.	3	5
5	Постановка в інтер'єрі предметів комбінованої форми нижче лінії горизонту при штучному освітленні.	3	5
6	Постановка в інтер'єрі предметів комбінованої форми вище лінії горизонту при штучному освітленні.	3	5
	Разом	16	30

8. Індивідуальні завдання 1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Перспектива та принципи конструктивно-структурної побудови геометричних тіл.	2
2	Конструктивно-структурний рисунок тіл обертання.	2
3	Виконання начерків предметів домашнього вжитку в різних перспективних положеннях.	2
4	Перспектива та принципи конструктивно-структурної побудови геометричних тіл.	2
	Разом	8

2 семестр

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		годин
1	Характерна особливість побудови групи предметів нижче лінії горизонту.	2
2	Особливість побудови групи предметів розташованих вище лінії горизонту.	2
3	Побудова групи предметів розміщених паралельно стінам інтер'єра.	2
4	Побудова групи предметів розміщених не паралельно стінам інтер'єра.	2
	Разом	8

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

11. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: реферативне дослідження у межах навчальної програми курсу, виконане на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних занять, та копія з роботи майстра нескладного натюрморту.

Орієнтовна структура ІНДЗ –дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання подано відповідно у табл.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату та виконання копії роботи майстра)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану реферату	2 бали
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерела. Виклад фактів, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану проблеми.	11 балів
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	2 бали
4.	Виконання копії нескладного натюрморту роботи майстра (відповідність оригіналу: дотримання техніки виконання, пропорцій, збереження пропорцій та композиції, відповідність кольорового та тонового вирішення)	15 балів
<i>Разом</i>		<i>30 балів</i>

Тематика ІНДЗ:

1. Натюрморт як жанр образотворчого мистецтва.
2. Історія виникнення та розвитку натюрморту.
3. Голандське мистецтво XV-XVII ст.
4. Фламандське мистецтво XV-XVII ст.
5. Натюрморт та особливості розвитку його тематики. Різновиди тематичних натюрмортів.
6. Натюрморт в російському живописі.
7. Алегоричний натюрморт «Ванітас».
8. Пітер Артсен як основоположник жанру натюрморт.
9. Голандський майстер натюрморту Пітер Клас.
10. Аристократичні натюрморти Віллема Класа Хеди.
11. Натюрморти з квітами і фруктами Яна Давіда де Хема.
12. Деталізація в квіткових композиціях Бальтазара ван дер Аста.
13. Фламандський художник «золотого століття» нідерландського живопису - Амброзіус Босхарт Старший.
14. «Вермеєр натюрмортного живопису» Віллем Кальф.
15. Анімалістична тема в натюрмортах Давіда Конінка.
16. Синтез кольору і форми в натюрмортах Поля Сезанна.
17. Експерименти з кольором в натюрмортах Анрі Матісса.
18. Постімпресіоністичні натюрморти. Вінсент ван Гог.
19. Натюрморти Франциско Гойї.
20. Квіткові натюрморти Ісаака Левітана.
21. Живописна спадщина Кузьми Петрова-Водкіна в жанрі натюрморт.
22. Акварельні натюрморти Артура Фонвізіна.
23. Натюрморт у творчості радянського художника Олександра Дейнеки.
24. Авангардний натюрморт Михайла Ларіонова.
25. Академічні натюрморти Костянтина Маковського.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Рисунок» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці

Система оцінювання навчальних досягнень студентів Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	1
2.	Відвідування практичних (семінарських занять).	1
3.	Виконання завдання для самостійної роботи.	5
4.	Практична робота.	10
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота (ІНДЗ).	30
6.	Підсумковий модульний контроль. Перегляд .	25

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

1 Семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	1
2.	Відвідування практичних занять.	6
3.	Практична робота.	30
4.	Самостійна робота.	15
5.	Індивідуальна навчально-дослідна робота.	30
6.	Підсумковий модульний контроль. Перегляд.	25
Підсумковий рейтинговий бал		107
Коефіцієнт		1,07

2 Семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	1
2.	Відвідування практичних занять.	6
3.	Практична робота.	30
4.	Самостійна робота.	30
5.	Індивідуальна навчально-дослідна робота.	30
6.	Підсумковий модульний контроль. Перегляд.	25
Підсумковий рейтинговий бал		122
Коефіцієнт		1,22

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1-34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60-68	«задовільно»	E
69-74		D
75-81	«добре»	C
82-89		B
90-100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у таблиці.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
A 90-100 «відмінно»	ставиться за повні, глибокі та міцні знання матеріалу про образотворче мистецтво, його види та особливості у заданому обсязі; вміння виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою, на високому рівні; вияв творчості у виконанні практичних завдань.
B 82-89 «добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань про образотворче мистецтво, його види та особливості; успішне виконання практичних завдань. У студента допускаються незначні помилки у роботі, які він здатен самостійно виявити та виправити.
C 75-81 «добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань про образотворче мистецтво, його види та особливості; успішне виконання практичних завдань. У студента допускаються незначні помилки у роботі, які він здатен виправити самостійно, після того як викладач вкаже на них.

<p>D 69-74 «задовільно»</p>	<p>ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу про образотворче мистецтво, його види в обсязі, достатньому для подальшого навчання. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, які студент спроможний усунути за допомогою викладача.</p>
<p>E 60-68 «задовільно»</p>	<p>ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу про образотворче мистецтво, його види в обсязі, достатньому для подальшого навчання. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, які студент спроможний усунути за допомогою викладача.</p>
<p>FX 35-59 «незадовільно»</p>	<p>ставиться студентам рівень знань та вмінь яких є низьким. Студент неспроможний самостійно, без допомоги викладача, впоратись з визначеним обсягом роботи.</p>
<p>F 1-34 «незадовільно»</p>	<p>ставиться студентам рівень знань та вмінь є недостатнім для продовження навчання. Студент неспроможний самостійно, без допомоги викладача, впоратись з визначеним обсягом роботи.</p>

Кількість балів за роботу на теоретичних та практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Аккизов К. Учимся рисовати. Шаг за шагом – Харьков: Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга», 2010. – 128с., ил. ISBN 978-966-14-0602-4;
2. Барчаи Ене Анатомия для художников. 5-е издание – Будапешт «Корвина», 1975. – 320с., ил. ISBN 963 13 5614 0.
3. Белинский П.А. Академический рисунок.Наброски:учебно-методическое пособие. – М.:Москва академия образования Натальи Несмтеровой, 2009. – 160 с.
4. Гордон Л. Рисунок. Техника рисования головы человека/ Перевод с англ. Е. Зайцевой. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 120с. ISBN 5-04-005202-2;
5. Лушников Б.В. Рисунок.Портрет:Учеб.пособие для студ.высш. учеб. заведений. – М.:Гуманит.изд.центрВЛАДОС,2004 – 144с.:ил. ISBN 5-691-01224-X;
6. Чиварди Д. Практическая энциклопедия художника. Лицо и голова человека. Анатомия, морфология, мимика. Пособие для художников/Пер. Г. Семеновой. – М.: изд-во Эксмо, 2005. – 240 с., ил. – (Классическая библиотека художника). ISBN 5-699-04949-5.

Допоміжна:

1. Рисунок:[Учебн. Пособие для худож.-граф. фак. пед. ин-тов/ Заслуж. Работник культуры РСФСР, канд. пед. наук, доц. А.М.Серов, д-р пед. наук, проф. Н.Н.Ростовцев, канд. пед. наук В.С.Кузин и др.]; Под ред. А.М.Серова. – М.: “Просвещение”, 1975. – 271с.: ил.
2. Барщ А.О. Рисунок в средней школе. – М.: Изд-во Академии художеств СССР, 1963.
3. Кулебакин Г.Н. Рисунок и основы композиции: Учебник для СПТУ/Под ред. Т.Л.Кильке. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Высшая школа, 1988.
4. Шембель Л.Ф. Основы рисунка: Учебник для профессиональных учебных заведений. – М. Высшая школа, 1994.
5. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, композиция: Учебное пособие для студентов педагогических институтов по специальности 21.09 «Черчение, рисование и труд». – 2-е изд., перераб. И доп.

– М.: Просвещение, 1981.

6. Анисимов Н.Н. Основы рисования: Учебное пособие для вузов. – М.: Стройиздат, 1974.

7. Шембель А.Ф. Основы рисунка: Учеб. для проф. учеб. заведений.– М.: Высш. шк., 1994. – 159с.: ил.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Робоча програма навчального курсу**«РИСУНОК»
I курс I-II семестр**

Укладачі: *Садовий Євгеній В'ячеславович, Вовченко Микола Павлович,*
викладачі циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

«Рисунок». Програма навчальної дисципліни / Укладачі Садовий Є.В., Вовченко М.П. – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2014. –25 с.

